

KOKKUVÖTE 2022 VÖISTLUSHOOAJAST

1. Tehnilised delegaadid. EKJL-i kohtunikekogu juhatus määras tehnilised delegaadid kõigile Eesti Kergejõustikuliidu (EKJL) poolt korraldatud Eesti meistri- ja karikavõistlustele, Rukkillemängudele ja TV 10 olümpiastarti üleriigilistele võistlustele ning meil toimunud Baltimaade võistkondlikele meistrivõistlustele. Tehnilised delegaadid määrati ka Spordiürituste Korraldamise Klubi (SÜKK) poolt korraldatud Tallinna Maratoni üritustele, Narva Energiajooksule, Pärnu Rannastaadioni õhtuvõistlusele ja Heino Lipu 100 sünniaastapäeva tähistamise võistlusele Jõhvi uuel staadionil, TÜ ASK poolt korraldatud M.Kutmani mälestusvõistlustele ja G.Sule memoriaalile ning Eesti 10 km maanteejooksu meistrivõistlustele, mis seekord toimus Rapla Selveri jooksu raames. Rahvusvahelisele mitmevõistlusele Tallinn 2022 määras tehnilise delegaadi Euroopa Kergejõustikuliit.

Tehniliste delegaatide koostöö võistluste pea- ja juhtivkohtunikega sujus võistluste käigus ladusalt ja tulemuslikult, kuid võistlusteks valmistumisel peaks tehniliste delegaatide roll olema tunduvalt suurem. Mõned tehnilised delegaadid pole oma aruandeid siiani esitanud. Kahjuks kuulub nende hulka ka Euroopa Kergejõustikuliidu poolt määratud Rahvusvahelise mitmevõistluse Tallinn 2022 tehniline delegaat.

2. Võistluste juhendid. Võistlusjuhendid toimisid üldiselt hästi. Probleeme nende tõlgendamisel ei olnud. Ühel korral rikuti Eesti meistrivõistluste juhendit EKJL-i sekretariaadi poolt, kui lubati Eesti noorte mitmevõistluse meistrivõistlustel väljaspool arvestust osalema täiskasvanud sportlasi. Paraku tohivad juhendi kohaselt väljaspool arvestust võistelda ainult noorte vanuserühmadesse kuuluvad sportlased. Eesti noorte suvistel meistrivõistlustel rikkusid mõned võistlejad aladest osavõtu piirangut, osaledes lubatust suuremal arvul aladel päevas. Ilmnes, et juhend ei selgita, millise ala tulemus sel juhul tühistada tuleks. Tehnilise delegaadi ja peakohtuniku otsusel tühistati selliste võistlejate viimase ala tulemused. Kõiki 2023.a. võistlusjuhendeid täiendati märkusega, et aladest osavõtupiirangu rikkumisel, tühistatakse võistleja tulemused aladel, mis piirangut ületavad.

3. Ülesandmised ja osavõtust loobumine. Peale automatiseeritud ülesandmissüsteemi käivitumist pole ülesandmistähtaegadest kinni pidamine enam probleeme valmistanud. Haruharva kasutati võimalust hilinevad ülesandmiseks koos vastava trahvi maksimisega. Mahavõtmistega pole asi kahjuks paranenud. Tähtaegadest ei peeta kinni ning viimastest aladest loobumisest ei teatata sageli üldse. Reaalselt ei tööta ka etteteatamata osavõtust loobumise eest trahvimise süsteem. Eelnevast tulenevalt juhtub ikka, et stardiprotokollid ei valmi õigeaegselt, neid tuleb mitu korda ümber teha ning viimastel jooksualadel on võistlejaid radadel hõredalt.

4. Protestid, apellatsioonid. Ametlikke proteste ja apellatsioone ei esitatud ühelgi võistlusel. Kindlasti tuleneb see võistluste läbiviimise ja kohtunike töö heast tasemest, kuid eriti suuliste protestide puudumine äratub kahlust meie sportlaste oskuses oma õigusi kaitsta. Vähestel juhtudel, kui fotofiniši pilti sooviti üle vaadata, veendusid soovi avaldanud isikud, et fotofinišikohtunikud ei eksinud.

5. Ajakavad. Valdavalt koostasid ajakavad võistluste peakohtunikud. Need vaatasid üle, ja vajadusel korrigeerisid, kohtunikekogu juhatuse ja tehnilise komisjoni liikmed. Ajakavade koostamisel on endiselt suurimaks probleemiks etteaimamatu võistlejate arv. Talvisel hooajal on paljudel võistlustel osalevate vanuserühmade ja kavas olevate alade hulk nii suur, et võistlust on võimalik hästi läbi viia ainult Lasnamäe Kergejõustikuhallis.

Siin-seal täheldati alade alguse kuni paarikümne minutilisi hilinemisi, kuid esines ka üle poole tunni pikkusi hilinemisi. Tehnilised delegaadid tegid ajakavade muutmiseks konkreetseid ettepanekuid, mida tulevase hooaja ajakavade tegemisel peab arvestama. Ettepanek teivashüppe lati tõstmise korra muutmiseks Eesti meistri- ja karikavõistlustel on 2023. aasta võistlusjuhenditesse juba sisse viidud.

TV 10 olümpiastarti IV etapi võistlustel Kadrioru staadionil oli võistlejaid sedavõrd palju, et viimaste alade algus hilines kuni tund aega. Ajakava muutustest teavitati kõiki asjaosalisi õigeaegselt. Kiitust sai väljakualade läbiviimine 4 grupis. See võimaldas lihtsustada õpetajate ja treenerite tööd, sest ühe võistkonna liikmed ei võistelnud samal ajal erinevates võistluspaikades.

Seoses tehnikavahendite (valelähteandurid, pakukaamerad jms) järjest suureneva kasutamisega, oli ajakavade koostamisel püütud enamasti jätta aega ka aparatuuri „kolimiseks“.

Pikkade heidete läbiviimist kiirendab oluliselt EDM-i kasutamine, mida enamikul võistlustest ka tehti. EDM-i puudumine Jõhvis toimunud Balti U16 VMV-I põhjustas heitealade niigi kriitiliselt pingelises ajakavas lõpuks peaaegu poole tunnise hilinemise.

Noorte talvistel ja suvistel mitmevõistluse meistrivõistlustel traditsiooniliselt ajakava ei koostatud, võistlejaid teavitati järgmise ala algusajast vahetult peale eelmise ala lõppu.

Hämmastaval kombel halb ilm möödunud suvehooajal võistluste läbiviimist peaaegu ei mõjutanud ning vihma tõttu ajakavu muuta ei tulnud. Kohtunike süüks ajakava venimist enamasti ei pandud. Siiski mainiti, et Jõhvis võinuks heitealade võistlejate kogunemiskohast välja viimist paremini korraldada ning Tartus oli osa süüd teivashüppevõistluse venimisel vähe keskendunud ja lobisemishimulisel kohtunikebrigaadil.

6. Võistlusteks valmistumine. EKJL-i kohtunikekogu juhatuse koostas kõigi võistluste tarbeks vajalike kohtunike ametikohtade nimekirjad ja kohtunikebrigaadide tööjaotuse, mille alusel valdav enamik peakohtunike ka tegutses. Seda soovinud võistlusbaaside juhatajatele, koostati konkreetseks võistluseks võistluspaikade ettevalmistamist ning vajalikku inventari ja võistlusvahendeid käsitlev lühijuhend. Koostöös peakohtunikega kutsuti võistlustele vajalikud juhtiv- ja erioskustega kohtunikud, toodi kohale vajalikud tehnika- ja võistlusvahendid ning inventar. Väga hea ja tõhus oli peakohtunike ja tehniliste delegaatide koostöö EKJL-i võistluste korraldaja Silvi Kasega ja SÜKK-i pealiku Mati Lilliallikuga. Hindamatut abi eest

vajalike võistlusvahendite ja inventari laenutamisel osutas Kadrioru staadioni direktor Olavi Sikka.

7. Tehnikavahendid ja nende kasutamine. Peaaegu kõigil võistlustel kasutati EKJL-i fotofinišit, mida võimalusel dubleeriti kohaliku aparatuuriga, jooksva aja tablood, valelähteandureid ja tuulemõõtureid. Kaugus- ja kolmikhüppes kasutati EKJL-i pakukaamerat ning vajadusel laenati teine Kadrioru staadionilt. Kõigile võistlustele veeti kaasa ka sülearvutid, printerid ja sidevahendid, sageli ka odade kontrollimise vahend, kaal ja mõõdulindid. Pikkade heidete mõõtmisel kasutatud EDM-d kuuluvad vastavat teenust osutavatele maamõõtjatele.

Jõhvi uuele staadionile hangiti oma valelähteandurid, mida üritati seal toimunud võistlustel ka kasutada. Koostöös tarnija ja tootjaga õnnestus esialgu ilmnenuid vead tõenäoliselt kõrvaldada ja aparaat peaks nüüd töökorras olema. Uue fotofiniši sai lõppeval aastal Rakvere Spordikeskus.

Väljakujunenud tööjaotuse kohaselt peaks võistluste arvutivõrgu töö tagamine ning võistlusalade arvutisekretäride toetamine ja juhendamine olema peasekretäri ühe asetäitja ülesanne. Uuema aja töödena lisanduvad sellele veel valelähteandurite, tuulemõõturite ja pakukaamerate paigaldamine. Vastava ala asjatundjate vähesuse tõttu oli see ametikoht, eriti tööpäeviti toimunud võistluste puhul, sageli täitmata ning töö pidid „kohakaasluse“ korras ära tegema asja oskavad, kuid teistel ametikohtadel tegutsevad kohtunikud, eelkõige tehnilised delegaadid, peakohtuniku asetäitjad ja peasekretärid. Loomulikult andis säärane töökorraldus negatiivselt tunda nii nende põhi- kui ka „kohakaaslusel“ tehtavas töös.

8. Juhtivkohtunikud. Lisaks tehnilisele delegaadile, peakohtunikule ja peasekretärile oli peaaegu kõigil võistlustel ametis ka peakohtuniku asetäitja korraldusküsimustes mõnel võistlusel lisaks ka peakohtuniku asetäitja tehnilistes küsimustes. Infoala peakohtuniku asetäitjaid ametisse ei pandud. Selle ülesandega said hakkama informaatoreid. Enamasti olid peakohtunikud endale appi võtnud ka personalijuhid.

Kõigil võistlustel, välja arvatud Rakvere toimunud Eesti noorte üksikalade ja mitmevõistluse meistrivõistlused, juhtisid kohtunikebrigaade ja kõigi alade läbiviimist referiid. Ainsa kõrvalekaldena rahvusvahelisest tavast pole meil kombeks rakendada stardi referiid. Tehniliste delegaatide üksmeelse arvamuse kohaselt on referiide rakendamine hädavajalik. Peakohtunik ja tema asetäitja(d) ei suuda üheaegselt kõigi brigaadide tööd juhendada ja jälgida. Ala vanemkohtunik peab olema keskendunud võistlejate soorituste määrustepärasuse üle otsustamisele ja võistlustulemuste korrektsele fikseerimisele. Muude ülesannete täitmiseks, sh protestide lahendamiseks, pole tal aega, sageli ka vajalikke teadmisi ja kogemusi. Referiide puudumisel pole võistlejal oma õiguste kaitsmiseks kellegi poole pöörduda. Ka pole kellegi teisel õigust vanemkohtuniku ebaõiget otsust muuta.

Rakveres lubati referii puudumisel võistlejal, põhjusel, et järgmine ala kohe algamas on, kolm katset järjest sooritada! Referii ametiks piisava pädevusega kohtunikke on sageli üsna raske leida. Seda kurvastavam, kui vastavate oskustega kohtunikke kasutatakse liht- või vanemkohtunikena olukorras, kus referiid üleüldse puuduvad.

Referii ülesandeks on muu hulgas ka võistluspaiga, inventari ja võistlusvahendite valmisoleku kontrollimine. Paraku selgus mõnikord alles võistluse käigus, et tellinguid vajalikule kõrgusele seada pole võimalik, mõõdupuuga teatud kõrgusi mõõta, ei saa, võistlusvahendid otsiti taga alles siis, kui proovikatsed oleksid juba käima pidanud jne.

Positiivselt märgiti ära referiide, kellest osa alles esimest korda selles ametis, julget ja otsustavat tegutsemist Balti mitmevõistluse VMV-I Pärnus.

9. Eriostustega kohtunikud. Eriostustega kohtunikud on starterid, fotofiniškohtunikud, lõpukohtunikud-ringilugejad, informaatorid ja käimiskohtunikud. Kuigi kõnealuseid oskusi hästi valdavate isikute ring on üsna väike, suudeti neid kõigile võistlustele siiski hädavajalikul arvul leida.

Starterite töö kohta tehnilistel delegaatidel olulisi märkusi ei olnud. Ilmselt hakkavad starti puudutavates võistlusmäärustes tehtud olulised muudatused lõpuks ka sportlastele ja treeneritele arusaadavateks muutuma. Traditsiooniliselt tegutsesid starterid kesk- ja pikamaajooksudes ka lõpukohtunikenä, sest viimasteks satuvad sageli väheste oskustega kogunenud kohtunikud.

Kõigil võistlustel oli ametis vähemalt üks fotofiniškohtuniku litsentsi omav kohtunik. Paraku piirdub suurel osal kohalikel võistlustel fotofinišiparaatuuriga töötavatest isikutest vastav litsents üldse või on see aegunud. Jõhvis, kus uuele staadionile muretseti ka uhiuus fotofinišiparaatuur, ei suudetud terve suve jooksul fotofiniškohtunike väljaõpet korraldada. Pakkusime selleks võimalust Rakveres Eesti noorte meistrivõistlustel, kuid seda kahjuks ei kasutatud. Paljud fotofiniškohtunikud tegutsesid seniajani fotofiniškohtuniku erilitsentsi, sageli ka kergejõustikukohtuniku üldlitsentsi omamata, seades kahtluse alla enda poolt fikseeritud jooksutulemuste määrustepärasuse ja edetabelikõlblikkuse. Rukkillemängude esimesel päeval Võrus, alustas kohalik fotofiniškohtunik aparatuuri paigaldamist alles 20 minutit enne võistluse algust, mistõttu esimesed jooksualad hilinesid.

Suuremal osal vaadeldud võistlustest tegutses kaks informaatorit. Tänapäeval jõuab kogu teave informaatoritele võistlusteabeteotluse programmi vahendusel. EKJL-i programm *8Lines*, töötas juba aastaid järjest aeglasemalt ja aeglasemalt ning „hangus“ lõplikult Eesti suvistel meistrivõistlustel. Võistlustulemused jõudsid informaatoriteni ja ka telekommentaatoriteni paber kandjatel ja loomulikult olulise hilinemisega. Hämmastaval kombel tekkis meie IT-asjatundjatel alles seejärel mõte kusagil Prantsusmaal asuv server vanast teabest, st rohkem, kui 10 viimase aasta võistlusprotokollidest, puhastada. Ja sündis ime! Tulemused ilmusid informaatorite arvutiekraanidele taas sama kiiresti nagu vanadel headel aegadel. Seega polnud aegluse ja „hangumise“ põhjustajaks mitte meie programmi kõrge iga vaid teabeprügi triiki täis server!

Käimiskohtunike isikkoosseis on nüüdseks lõplikult uuenenud. Kõigil võistlustel oli käimiskohtunike piisaval arvul. Käijate diskvalifitseerimisi juhtus väga vähe ning proteste või vaidlusi need ei põhjustanud.

10. Kohtunikud. Peakohtunike ranga töö tulemusena oli kõigil võistlustel kohal vähemalt hädavajalik hulk kohtunikke.

Paraku on lisaks kohtunike arvule ülioluline ka nende kvalifikatsioon, st oskused ja kogemused. Tartus ja Jõhvis oli viimase puudumist tunda ja märgata. Tartus komplekteeriti odaviskebrigaad nii, et referii ei leidnud selle koosseisust isikut, keda väljaku vanemkohtunikuks usaldada saaks, Jõhvis aga lihtsalt pole veel suuremate võistluste kogemustega kohtunikke, mistõttu tekkis segadus tulemuste fikseerimisel ning läti võistlejale läks kirja reaalsest ilmselt parem kaugushüppe tagajärg.

Kiiduväärselt lepivad peakohtunikud sageli juba kohtunikke võistlustele kutsudes kokku, mis ametit keegi pidama hakkab. Nii saavad brigaadid võistluspäeval kiiresti tööle asuda. Rakveres on heaks tavaks nii suur kohtunike töötabel joonistada, et kõik juba eemalt-kaugelt oma brigaadi koosseisu ja tööülesanded ära näevad.

Kohtunike käitumine võistluspaigas, sinna minek ja äratulek on tasapisi paranenud, kuid tihti liigutakse ikka veel „hajurivis“, kogunetakse proovikatsete ajal gruppidesse juttu ajama, puhkehetkel visatakse pikali mattidele või sektori äärde murule jne jne. Sagedamini juhtub säärast käitumist siis, kui brigaadi ei juhi referii. Vanemkohtunik on sageli liiga „oma“, et kaaslasid käsutada või liiga vähese autoriteediga, et kord majja lüüa. Sama mure on ka treenerite või võistlejate keelatud tegevuse jälgimisega. Erinevalt referiist, kes oma liikumises vaba, vanemkohtunik sageli ei märkagi võistluspaika sattunud kõrvalisi isikuid või sektori kõrval oda pilduvaid võistlejaid, ammugi pole tal võimalust neid korrale kutsuda, sest võistlust seisma panemata seda teha ei saa.

Kahjuks ei viitsi ikka veel kõik referiid, veel vähem vanemkohtunikud, oma brigaade enne võistlusala algust instrueerida ning tööülesandeid ja –võtteid selgitada. Seetõttu juhtub, et võistlusmäärusi ja tööülesandeid selgitatakse ning mõõdulindi või lati tõstmise harkide käsitlemist õpetatakse alles võistluse ajal. Alatasa seisavad väljakukohtunikud ohtlikult keset maandumissektorit või kogunevad sektori äärel kobarasse ja pörkuvad kokku, kui on vaja maanduva võistlusvahendi eest kiiresti hoiduda. Sageli öeldakse tablookohtunikule, kuidas seista niimoodi, et tablool olevat tulemust ise mitte ära varjata, alles siis, kui pealtvaatajad pahandama on hakanud.

Korduvalt märgati, et jooksude referii ja/või distantsikohtunike vanem näitasid oma alluvatele, kuhu ja kuidas tõkked paigutada, kuid unustasid rääkimata, mida jooksu ajal peab jälgima. Peaaegu kõik teated määrusterikkumiste kohta tõkkejooksudes tulevad starteritelt, lõpu- ja fotofiniškohtunikelt või isegi juhuslikult rikkumist märganud teiste alade kohtunikelt, aga mitte distantsikohtunikelt. Ikka veel juhtub, et distantsikohtunikud stardipakke proovivatele tõkkejooksjatele ohtlikult ette jäävad. Seda juhtus mitu korda Balti noorte mitmevõistluse VMV-I Pärnus, kus mõned distantsikohtunikud oma vanuse ja füüsiliste võimete tõttu tõkete paigaldamisega kuidagi hakkama ei saanud. Hea tavana hakkab juurduma kolmanda rea tõkete maha keeramine pealejooksude ajaks ja nende püsti tõstmine alles starterite korralduse peale.

11. Hallid. Lõviosa talvistest võistlustest peeti Lasnamäe Kergejõustikuhallis, mis on talviste meistri- ja karikavõistluste läbiviimiseks parim võistluspaik. Hall on heas võistluskorras. Uuendatud on rajakate ja osa inventari. Meeste ja naiste

võistluskuule oleme aastaid laenanud Kadrioru staadionilt. Sel aastal tekkis U18 ja U20 meistrivõistlustel probleeme ka vajaliku arvu õiges kaalus 5 ja 6 kg kuulide leidmisega. Kadrioru staadionilt tuleb igal talvel rahvusvahelise mitmevõistluse tarbeks laenata ka katseaja kelli. Juba sisehooaja algul ütles üles halli seinal olev jooksva aja tabloo ja kõigiks võistlusteks tuli üles seada EKJL-i oma. Kui ühel ajal käib kõrgus- ja/või teivashüpe kõigis võistluspaikades, ei jätku väga madalate kõrguste mõõtmiseks sobivaid mõõdupuid. Halli personal on vastutulelik, abivalmis ja piisavalt oskuslik.

Tartu ülikooli Spordihoones toimusid M.Kutmani mälestusvõistlused ja TV 10 olümpiastarti III etapp. Tartus on kombeks, et treeningud lõpevad alles mõni hetk enne võistluste algust ja algavad taas juba enne võistluste lõppu. Üsna viimasele hetkele jäetakse ka võistluspaikade ettevalmistamine. Arusaamatuks jääb halli personali ja kohtunike vaheline ülesannete jaotus. TV 10 olümpiastarti võistlustel soovis tehniline delegaat võistluskuule kontrollida, kuid halli töötaja teatas, et annab kuulid välja ainult kuulitõuke vanemkohtunikule. Seejärel selgus, et kuulid on erinevate treenerite poolt „laiali tassitud“. Õnneks suudeti neist mõned enne võistluste algust siiski üles leida. Väga vaevaliselt kulgeb Tartus ka kõrgushüppepaikade ümberpaigutamine peale lühijooksude lõppu. M.Kutmani mälestusvõistlustel tegid ajakava „päästmiseks“ selle töö suuremalt jaolt ära kohtunikud.

Võru Spordihallis peeti traditsiooniliselt TV 10 olümpiastarti hooaja avaetapp. Hall oli võistlusteks hästi valmis.

12. Staadionid. Kadrioru staadion võõrustas TV 10 olümpiastardi IV etappi ja loomulikult Eesti meistrivõistlusi. Staadion on eeskujulikus võistluskorras, võistlusvahenditega suurepäraselt varustatud, personal asjatundlik. Kahjuks rikkusid üldmulje sekeldused lokaalsete tabloodega. Üks ei hakanud üldse tööle, teine näitas suvalisi numbreid ja ülejäänud töötasid „vahelduva eduga“. Teisel võistluspäeval oma aja ilmselt ära elanud tabloosid enam välja ei veeretatud ja hakkama saadi tavapäraste käsitabloodega.

Pärnu Rannastaadionil viidi läbi Balti noorte mitmevõistluse VMV-d, Eesti karikavõistlused ja rahvusvaheline Rannastaadioni õhtuvõistlus. Staadion on ennast korralikult sisse töötanud. Võistluspaigad hästi ette valmistatud, vajalik inventar ja võistlusvahendid olemas. Ebamugav olukord tekkis Balti VMV-l, kui harjutusväljakul, mis oli odaviskajate soojenduseks eraldi tellitud, harjutasid jalgpallurid, või oli harjutusväljaku värav hoopis lukku pandud.

Rakvere staadion sai suvel kõige suurema võistluskoormuse: Eesti noorte kõigi vanuserühmade üksikalade ja mitmevõistluse meistrivõistlused ning TV 10 olümpiastardi finaali, kokku 8 võistluspäeva. Kõik võistluspaigad olid tavapärastelt hästi ette valmistatud. Inventar korralik ja võistlusvahendeid piisavalt.

Tartu Tamme staadionil toimusid Eesti noorte karikavõistlused ja G.Sule mälestusvõistlused. Võistluspaigad olid korralikult valmis. Vajalik inventar olemas, kuid sageli võistluspaikadesse viimata. Staadioni omapära on „kadunud personal“. Isegi laoruumidest tuleb kohtunikel vajalik inventar ja võistlusvahendid ise üles otsida, küsida pole kelleltki. Staadionil napib võistlusvahendeid, eriti 800 g odasid.

Võru Spordikeskuse staadionil peeti Rukkilillemängud. Staadion heas võistluskorras ja hästi ette valmistatud. Kahjuks pole Võrus enam vasaraheiteväljakut ja Rukkilillemängude vasaraheitevõistlused tuli läbi viia, ülejäänud võistlusest hoopis eraldi, Pärnus Niidupargi staadionil.

Jõhvi H.Lipu staadion. Vastvalminud staadioni esimeseks võistluseks olid Eesti teatejooksu meistrivõistlused, seejärel staadioni ametlik avavõistlus Heino Lipu 100 sünniaastapäeva tähistamiseks ja lõpuks Balti U16 VMV. Alles käesoleval kevadel lõplikult valminud staadionil oli muresid üksjagu: valesti paigaldatud jooksuraja ääris, kommunikatsioonikaev keset odaviske hoovoturada, puudulik rajamärgistus, valeläheteandurite defektsed osad jpm. Staadioni juhi ja inventari tarnija heas ja tõhusas koostöös suudeti kõik probleemid kenasti lahendada ja võistlused hästi läbi viia. Ehitaja on kettaheite maandumisektorite tartaankattele jäävale osale sektori äärejooned vale nurga all joonistanud, mistõttu tuli maandumisektor uuesti välja mõõta ja maha märkida. Staadionil on palju uut tehnikat, nt tuulemõõturid, millede tabloosid saab kasutada ka katseaja kelladena. Sektorite ümbertegemine ja uute riistapuude tundma õppimine võttis aega ja valmis saadi alles vahetult võistluste alguseks, kuid võistluste käiku see ei häirinud.

13. Väljaspool staadione peetud võistlused. Tehnilistel delegaatidel oli kõigi murdmaajooksu ning maanteejooksu ja –käimisvõistluste kohta ainult kaks kriitilist märkust.

Raplas toimunud Eesti 10 km maanteejooksu meistrivõistlustel oli võistlusrada halvasti turvatud ja kohati autoliiklusele avatud.

Jõulumäel peetud Eesti murdmaajooksu karikavõistlustel oli rajatähistus puudulik, mistõttu üks naisjooksja tahtmatult distantsi lühendas. Õnneks märkas seda tema enda treener ja juhatas võistleja õigele rajale tagasi. Võistlusmaa seetõttu oluliselt ei lühenenud. Ka on Jõulumäel stardi-finišipaigas olevad 180 kraadised pöörded ebamugavalt järsud.

14. Tähelepanekuid. Meie võistlusjuhendid lubavad igal võistlejal osaleda päris mitmel alal päevas. Alates U20 vanuserühmast osavõtupiiranguid polegi. Sageli antakse võistleja üles maksimaalsele arvule aladest ja alles võistluse käigus hakatakse plaanima, millistel nendest osaleda ja millistest loobuda. Olles unustanud õigeaegselt osavõtust loobumisest teatada ja tagamaks võimalust samal võistluspäeval veel mõnel alal osaleda, tulevad võistlejad starti etteteadvalt katkestama. Unustatakse, et põhjusega katkestamine on võistlusmääruste kohaselt kaasvõistlejate suhtes ebaaus tegu, seega ebasportlik ehk karistatav käitumine. Võistlusmääruste põhimõtte järgi peab iga võistlema tulnud sportlane üritama kuni lõpuni endast parimat anda. Katkestamine põhjuseks saab olla füüsiline võimetus edasi võistlemiseks, mitte kaval plaan hoida jõuvarusid järgmiseks alaks, millisel edusaavutamise võimalused on ehk suuremad. Eelnevaga haakub ka finaaljooksudes osalemisest loobumine. Eesti meistrivõistlustel teatas sportlane kohe peale ülihästi õnnestunud eeljooksu lõppu antud staadioniintervjuus, et ta finaalis osaleda ei kavatse, andes seega kaasvõistlejatele teada, et koos nendega Eesti meistritiitlile võistlemine talle huvi ja pinget ei paku.

Suhteliselt vähe oli lõppenud aastal muret võistluspaikadesse tikkuvate treeneritega. Üldjuhul allusid treenerid kohtunike korraldustele ja lahkusid kohtadest, kus nad viibida ei tohi. Uusi probleeme aga tekitasid otse võistlejate pingi juurde oma võsukesti poputama-riietama kipuvad lapsevanemad. Juhtus ka, et poolhullunud lapsevanema kaasajooksmise eest tuli võistleja diskvalifitseerida.

15. Parimad. EKJL kohtunikekogu juhatuse otsusel tunnistati 2022. Aasta parimaks kohtunikuks Katrin Polli (Harjumaa) ja parimaks noorkohtunikuks Kätlin Koplus (Pärnumaa).

Tehnilised delegaadid ja juhtivkohtunikud kiitsid väga hea tegutsemise eest järgnevaid kohtunikke:

Heini Allikvee (Võrumaa), Elisa Annamaa (Pärnumaa), Pricilla Barbo (Pärnumaa), Merily-Anett Hallik (Tartumaa), Grethe Karoline Kaljaste (Pärnumaa), Käroliina Kask (Tartumaa) Gustav Lankei (Lääne-Virumaa), Jürgen Lankei (Lääne-Virumaa), Oliver Lankei (Lääne-Virumaa), Kertu Luik (Pärnumaa), Tauri Lusti (Harjumaa), Hanka Maiste (Harjumaa), Heino Sildala (Tartumaa), Tristan Talts (Harjumaa), Helle Tuhkla (Lääne-Virumaa), Pilleriin Türnpu (Pärnumaa), Katre Uibo (Tartumaa), Sesse Vali (Harjumaa).

Tehniliste delegaatide aruannete ja juhtivkohtunike võistlusjärgsete arutelude põhjal tegi kokkuvõtte

Peeter Randaru